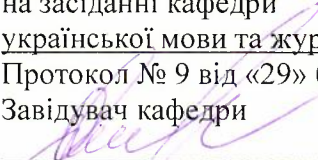

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Обговорено і затверджено
на засіданні кафедри
української мови та журналістики
Протокол № 9 від «29» березня 2024 року
Завідувач кафедри
 Ольга КИРИЛЮК

Розроблено
Головою предметної екзаменаційної комісії та
комісії для проведення співбесід з
української мови

 Світлана КОВТЮХ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ЦДПУ імені Володимира Винниченка
№ 78/1-ст від «20» 04 2024 року
Голова приймальної комісії
Ректор Євген СОБОЛЬ

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

для осіб, які вступають на I курс
денної/заочної форми навчання
на основі ПЗСО та НРК5
для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Співбесіда – форма вступного випробовування, яка передбачає оцінювання підготовленості (знань, умінь, навичок вступника з української мови) і вмотивованості вступника, за результатами якої приймають протокольне рішення щодо надання вступникові рекомендації до зарахування.

Програму співбесіди з української мови укладено відповідно до завдань національного мультипредметного тесту (НМТ) на 2024 рік з урахуванням програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, що затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 № 696 «Про затвердження програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти».

Форма співбесіди – усне опитування за змістом програми.

Результат опитування: оцінка за шкалою 100–200 з мінімальним пороговим балом 100. Абітурієнт, який отримав менше ніж 100 балів, втрачає право брати участь у конкурсному відборі.

Час, який відводиться на усну відповідь – не більше ніж 0,25 год. на одного вступника.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *y – e, i – й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *ни* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Лексикологія і фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Діалектна, розмовна та професійна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна та емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Морфологія

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники – назви істот і неістот, загальні і власні назви. Рід, число, відмінок іменників. Незмінювані іменники. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні та присвійні). Відмінювання прикметників.

Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних і порядкових числівників. Особливості правопису числівників з іменниками. Уживання числівників на позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Види дієслова. Форми дієслова (дієвідмінювані, відмінювані і незмінні). Безособове дієслово. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідмін. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови. Прийменник як службова частина мови.

Зв'язок прийменників із непрямими відмінками іменників. Правопис прийменників разом, окремо та через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення.

Речення як основна одиниця синтаксису. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю узагальнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченнях. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена.

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення), розділові знаки при них. Відокремлені другорядні члени речення (зокрема уточнювальні). Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні частини й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частини: означальні, з'ясувальні, обставинні. Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки при них.

Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма і непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Стилістика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресат і адресант мовлення; тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ АБІТУРІЄНТІВ

Кількісні показники (у балах)	Якісні показники
190–200	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, виявляє мовленнєву досконалість. Чітко формулює визначення термінів. Дає повну характеристику тих чи тих мовних явищ, наводить приклади для підтвердження теоретичних положень. Відповіді переважно правильні, з незначною кількістю помилок.
169–189	Вище середніх стандартів, однак із деякими помилками. Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними навичками, понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності. У відповіді допущено незначні неточності, які абітурієнт сам виправляє після зауваження викладача.
148–168	Загалом змістовна та правильна відповідь із певною кількістю значних помилок. Знання абітурієнта є достатніми, він виявляє здатність

	встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами, робити висновки та узагальнення, застосовувати вивчений матеріал для розв'язання практичних завдань. У відповіді допущено деякі помилки. Не завжди теоретичні положення підтверджено прикладами.
127–147	Непогано, але зі значною кількістю недоліків. Необхідні практичні навички роботи з вивченим матеріалом сформовано на базовому рівні. Абітурієнт загалом правильно відтворює навчальну програму, знає основні теорії та факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. У відповіді допущено фактичні помилки.
100–126	Відповідає мінімальним критеріям. Абітурієнт виявляє поверхневі знання й розуміння основних положень навчальної програми. У відповіді допущено низку фактичних і теоретичних помилок.
1–99	Абітурієнт не володіє основними знаннями з програми, не знає фактичного матеріалу, не володіє поняттєво-термінологічним апаратом. Необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання іспиту. У відповіді допущено багато грубих фактичних та теоретичних помилок.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основні підручники та посібники

1. Авраменко О. М. ЗНО 2021. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. Частина 1. Київ : Грамота. 2021, 496 с.
2. Авраменко О. М. ЗНО 2021. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. Частина 2. Київ : Грамота. 2021, 114 с.
3. Авраменко О. М. Тищенко О. М. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. 2020. 200 с.
4. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис. Київ : Вища освіта, 2005.
5. Глазова О. П. Українська мова: підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2013. 272 с.
6. Голобородько Є. П., Голобородько К. Ю., Павлик О. А., Мельничук Ю. Ю., Бондаренко І. А. Усі уроки української мови в 11 класі. Академічний рівень. Харків : Вид. група «Основа», 2011.
7. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М., Новосьолова В. І. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Педагогічна думка, 2019. 232 с.
8. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова. 5 клас: підручник. Київ : Грамота, 2005.
9. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова. 6 клас: підручник. Київ : Грамота, 2006.
10. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова. 7 клас: підручник. Київ : Грамота, 2007.
11. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова. 8 клас: підручник. Київ : Грамота, 2008.
12. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Українська мова. 10 клас: підручник. Київ : Грамота, 2010.
13. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Українська мова. 11 клас: підручник. Київ : Грамота, 2011.
14. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Українська мова. 9 клас: підручник. Київ : Грамота, 2009.

15. Заболотний О. В. Заболотний В. В. Українська мова. 5 клас: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Генеза, 2013. 256 с.
16. Заболотній О. В., Заболотний В. В. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., доопрац. Київ : Генеза, 2018. 208 с.
17. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О Українська мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Літера ЛТД, 2016. 96 с.
18. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О Українська мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. з поглибленим вивченням філології. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 272 с.
19. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О Українська мова: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. з поглибленим вивченням філології. Харків: Вид-во «Ранок», 2017. 272 с.
20. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О Українська мова: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. з поглибленим вивченням філології. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 272 с.
21. Олійник О. Б. Українська мова: підручник для 10 – 11 класів. Київ : Вікторія, 2002.
22. Олійник О. Б. Українська мова: Підручник для 8 – 9 класів. Київ : Альфа, 1997.
23. Передрій Г. Р. та ін. Рідна мова: Підручник для 6 класу. Київ : Освіта, 2001.
24. Передрій Г. Р. та ін. Рідна мова: підручник для 7 класу. Київ : Освіта, 2001.
25. Скуратівський Л. В. Рідна мова: підручник для 8 класу. Київ : Освіта, 2000.
26. Українська мова. 11 клас. Рівень стандарту: плани-конспекти для шкіл з українською мовою навчання. Харків : Вид-во «Ранок», 2011.
27. Шелехова Г. Т. та ін. Рідна мова: підручник для 5 класу. Київ : Освіта, 2000.
28. Шелехова Г. Т. та ін. Рідна мова: підручник для 9-го класу. Київ : Освіта, 2001.
29. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. Київ : Либідь, 2002.
30. Ющук І. П. Рідна мова: підручник для 5 класу. Київ : Освіта, 1998–2014.
31. Ющук І. П. Рідна мова: підручник для 6 класу. Київ : Освіта, 1998–2014.
32. Ющук І. П. Рідна мова: підручник для 7 класу. Київ : Освіта, 2000–2014.
33. Ющук І. П. Рідна мова: підручник для 8 – 9 класів. Київ : Освіта, 1991–2014.
34. Ющук І. П. Рідна мова: підручник для 8 класу. Київ : Освіта, 1998–2014.

Додаткова література

1. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. 5-е вид. Київ : Освіта, 2002.
2. Ющук І. П. Українська мова. Київ : Либідь, 2003.
3. Ковтюх С. Л. Репетитор (як навчитися грамотно писати): навчальний посібник з практичного курсу української мови. 2-е вид., випр. й допов. Кіровоград: «ВД «Професіонал», 2007. 592 с.
4. Ковтюх С. Л. Репетитор (як навчитися грамотно писати): навчальний посібник з практичного курсу української мови. 3-е вид., випр. й доповн. – Кіровоград : Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2016. 480 с.